

Streszczenie

Poród to niezwykle moment w życiu każdej kobiety, który niestety często uważany jest za bolesne, fizycznie i emocjonalnie wymagające doświadczenie. Ból porodowy uznawany jest za fizjologiczną reakcję na naturalny proces narodzin dziecka. Aktualne standardy opieki perinatalnej sugerują, że w przypadku braku przeciwwskazań lekarskich, żądanie matki powinno być wystarczającym wskazaniem do zastosowania znieczulenia porodowego.

Chociaż farmakologiczne metody analgezji porodowej są aktualnie złotym standardem, nadal wiążą się z ryzykiem działań niepożądanych zarówno dla matki jak i dla jej dziecka. Dlatego techniki nefarmakologiczne zwalczania bólu porodowego stanowią obiecującą alternatywę lub uzupełnienie metod farmakologicznych.

Jednym z nefarmakologicznych sposobów zmniejszania bólu porodowego jest zastosowanie przezskórnej elektrycznej stymulacji nerwów – TENS (Transcutaneous Electrical Nerve Stimulation). Jest on nieinwazyjną, nieuzależniającą, niedrogą metodą wykorzystywaną w wielu jednostkach chorobowych celem łagodzenia bólu. Działanie TENS polega na użyciu energii elektrycznej rozprawdanej za pomocą elektrod umieszczonych na skórze pacjenta.

Celem pracy była analiza wpływu przezskórnej elektrycznej stymulacji nerwów – TENS na przebieg porodu oraz na łagodzenie bólu porodowego.

Szukano odpowiedzi na pytania, czy zastosowanie przezskórnej elektrycznej stymulacji nerwów wpływa na:

- 1) zmniejszenie nasilenia dolegliwości bólowych w trakcie trwania porodu
- 2) długość trwania porodu
- 3) drogę ukończenia porodu
- 4) osłabienie czynności skurczowej oraz częstość stosowania oksytocyny
- 5) częstość ukończenia porodu operacją kleszczową lub przy użyciu wyciągacza próżniowego
- 6) częstość nacięć, oraz pęknięć krocza.
- 7) częstość krwotoków poporodowych oraz konieczność wykonywania instrumentalnej kontroli ścian jamy macicy po porodzie
- 8) stan noworodka po urodzeniu

Badanie miało charakter prospektywny. Grupę badawczą stanowiły 153 pacjentki które zgłosiły się do Kliniki Położnictwa celem odbycia porodu i które zdecydowały się na

zastosowanie znieczulenia niefarmakologicznego w postaci przezskórnej elektrycznej stymulacji nerwów - TENS. Grupę kontrolną stanowiło 118 pacjentek, które zgłosiły się celem odbycia porodu i które nie wyraziły chęci na zastosowanie znieczulenia niefarmakologicznego metodą TENS.

W badaniu wykorzystane zostało urządzenie TENS Perfect mama +, które zostało zaprojektowane z myślą o łagodzeniu bólu porodowego.

Do oceny bólu porodowego została użyta skala NRS zawierająca 11 stopni nasilenia bólu - od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak bólu, natomiast 10 najgorszy wyobrażalny ból. Dodatkowo po porodzie pacjentki zostały poproszone o wypełnienie ankiety, zebrane zostały dane z dokumentacji medycznej dotyczące historii choroby pacjentki, przebiegu porodu oraz stanu noworodka.

Na podstawie przeprowadzonego badania po analizie statystycznej uzyskanych wyników wyciągnięto następujące wnioski:

- 1) Zastosowanie TENS znacząco zmniejsza nasilenie dolegliwości bólowych na początku aktywnej fazy I okresu porodu.
- 2) Zastosowanie TENS w niewielkim stopniu wpływa na zmniejszenie dolegliwości bólowych podczas trwania II okresu.
- 3) Zastosowanie TENS wydłuża czas trwania I oraz III okresu porodu pozostając bez wpływu na czas trwania II okresu porodu.
- 4) Najczęstszymi przyczynami zakończenia terapii z użyciem TENS była konieczność wykonania pilnego cięcia cesarskiego, a w dalszej kolejności dyskomfort pacjentki, samoistne odłączenie elektrod oraz brak odczuwalnego działania.
- 5) Zastosowanie TENS nie wpływa na osłabienie czynności skurczowej macicy, częstość ukończenia porodu drogą cięcia cesarskiego lub drogą operacyjną, częstość kontroli instrumentalnej jamy macicy, krwotoku poporodowego, nacięć oraz pęknięć krocza.
- 6) Zastosowanie TENS nie wpływa na pogorszenie stanu noworodka ocenianego za pomocą skali APGAR oraz wartości pH z pępowinowej krwi tętniczej.